Nr. 109 Sibiiu, Marţi 9/22 Octomvrie 1907 Anul LV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL.
Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze Administraţiei tipografiei arhidiecezane, Sibiiu, str. măcelarilor 45;
Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei „Telegrafului Român", strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE.
Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de treiori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Transacţia.

Sibiiu, 21 Octomvrie n.

Mercuri, la orele zece şi jumătate, ministrul-prezident al Austriei, baronul *Vladimir Beck*, a prezentat reichsrathului austriac proiectele de lege referitoare la reînoirea pactului vamal-comercial între Austria şi Ungaria, şi tot în ziua aceea, şi cam la aceeaşi oară, a prezentat proiectele de lege şi ministrul-prezident al nostru, domnul *Wekerle*, dietei ungare.

Şi unul şi altul dintre ministrii prezidenţi a vorbit cam o oră şi jumătate, silindu-se a arăta, că între împrejurările date o învoială mai bună nu a putut fi legată, dar nici Ungurii, nici Austriacii, nu s'au lăsat să fie convinşi de adevărurile spuse de şefii guvernelor lor. Cu răceală mare au fost primite numitele proiecte de lege, la Viena şi la Budapesta. Austriacii nu s'au bucurat nici de faptul, că cuota a fost urcată pentru Ungaria cu două procente, ceeace înseamnă o contribuire la cheltuelile comune cu vre-o şase milioane de coroane la an mai mare decât în trecut din partea Ungariei, iar ai nostri, când au auzit de urcarea aceasta a cuotei, au început să-şi strângă pumnii, fireşte, în buzunare deocamdată, şi să încreţască frunţile, pentrucă au văzut că sunt băgaţi într'o cursă, din care nu mai pot să iase.

Sunt mari meşteri ministrii-prezidenţi, şi cu bună socoteală au trăgănat ei până acuma legarea transacţiei, când multă vreme de chibzuit, de criticat, de resonat, nu mai este, ci transacţia, ori trebue primită aşa cum a fost legată, ori apoi respinsă în întregime. Dacă o respinge, ori reichsrathul austriac, ori parlamentul din Budapesta, ce ar urma oare? Căderea guvernului, eventual a guvernelor din ambele părţi ale monarhiei, numirea unor guverne noi, cari ar primi îndrumare din partea Coroanei să înceapă pertractări nouă şi să lege o nouă transacţie, pentrucă de legat ea *trebue* să fie legată. Am fi deci iarăşi acolo unde am mai fost. De aceea, e ca sigur, că proiectele de lege prezentate şi primite cu răceală, poate chiar cu amărăciune, *vor fi votate* din partea ambelor parlamente, şi ele vor deveni legi sancţionate. Pentrucă aşa *trebue* să fie!

E ironie a sorţii, că la noi, în Ungaria, trebue să le voteze o majoritate parlamentară, care îşi are scris pe steag desfacerea desăvârşită de către Austria, *partidul kossuthist*, care vrea armată naţională, teritor vamal independent, bancă naţională ungară, uniune personală, şi totatâtea alte lucruri, cari stau în flagrantă contrazicere cu pactul, pe care au să-l voteze, şi care e cu mult mai rău decât cel legat sub *Széll*, pe care *nu voiau* să-l voteze.

Nu ne bucurăm de situaţia tragi-comică în care au ajuns răsboinicii nostri, cari acum doi ani se considerau de putere mai mare decât Coroana, căreia credeau că pot să-i *dicteze* şi să-i *impună* aceea ce doresc, şi nu învinovăţim nici guvernul, pentrucă a legat o învoială mai rea decât cea din trecut, fiind că ştim şi înţelegem, că altcum nu *s'a putut*. Işi au şi lucrurile logica lor, şi după a lor logică se desvoltă. Intrebarea ce trebue să ne-o punem e însă următoarea: Dacă pentru noi învoiala e rea, şi hotărât că e rea, cum se face, că ea a fost primită *cu răceală* şi de cei din Austria, pentru cari trebue să fie bună?

Vom răspunde la întrebare cu o asemănare. Un om îşi duce boii la târg, pentrucă n'are nutreţ ca să-i scoată din iarnă. Abia la spartul târgului îi vine un cumpărător, care îi ofere pentru boi o sumă bagatelă. După multe resgândiri omul îi dă şi aşa, pentrucă iarna e la uşă, şi acasă nutreţ nu e pentru boi. Decât să-i moară de foame, mai bine îi dă cu perdere. Cumpărătorul e vesel la început că a cumpărat ieftin boii, dar pe drum spre casă se tot gândeşte, că dacă oferia şi mai puţin pentru ei, nu putea oare să-i cumpere şi mai ieftin, şi începe să se căiască că i-a cumpărat.

Cam aşa stăm şi noi cu Austriacii. Noi perdem prin legarea noului pact, dar nici ei nu câştigă atâta, ca să aibă motiv de a se bucura. Târguiala nu le-a adus chilipir prea mare. De unde resultă, că tovărăşia aceasta, numită *dualism*, care merge numai pe perdere ori câştig, va fi fost ea bine contemplată în teorie, dar în praxă vedem că nu ne mulţămeşte, nici pe noi, nici pe cei din Austria, şi mai curând ori mai târziu ea totuşi va trebui să fie desfăcută, primindu-şi fiecare parte a monarhiei independenţa şi libertatea de a perde ori câştiga cât poate şi cât ştie, fără să mai aibă dreptul ceealaltă parte de a se supăra ori bucura.

Soartea şcoalelor româneşti în secolul al XX-lea.

II.

Inteligenţa noastră, câtă o avem, nu va ajunge niciodată să-şi facă o idee adevărată despre tabloul românismului rustic dela sate. Ea aşteaptă mult dela poporul ţăran, care în timpii trecuţi abia a putut să plătească o leafă de 200—300 fl învăţătorului, pecând această plată a fost în stare totuşi să o dee.

Adecă poporul ţăran, îndârjit şi sub influinţa neştiinţei, n'a dat nici ceeace a putut. Cum, pentru Dumnezeu, va da el acum, ceeace nu poate să dee, şi în multe locuri îi este în adevăr absolut cu neputinţă? Va să zică, epilogul şi corolariul este, că poporul nostru ţăran în genere a privit şcoala de o sarcină, care în alte împrejurări i-a fost uşoară de purtat, iar *acum este pentru dânsul o cruce grea, crucea cea mai grea.*

Va suì el cu această cruce muntele Golgotha şi în caz, că n'ar putea să o ducă, îi va veni în cale vre-un Simon Cireneul, care să-i ducă baremi câtva timp crucea şi balastul ce-l apasă?

Lumea română, ori cum şi cum, e dedată — un păcat vechiu — a se lăsa, între altele, în mâna sorţii:

— dar, mă las în mâna sorţii
— ce-a vrea bunul Dumnezeu!

şi a nu fi scrupuloasă faţă cu relele prezentului, — sarcofagul viitorului...

Avem şi noi, mai multe şi varii instituţiuni şi asociaţiuni. N'avem însă asociaţiuni pentru fibrele şi nervii poporului, care constitue românismul. N'avem asociaţiuni pentru sate, sau cum le-ar zice Nemţii *„ţărăneşti"*, cari să aibă de a face numai cu trebile ori elementele directe şi imediate ce sunt în sânul lui, cu *şcoala, biserica* şi educaţiunea sa *etică* şi *naţională*. Nu avem fonduri *religionare*, şi nu avem fonduri *şcolastice*.

N'avem şi n'am făcut nimica în trecut pentru viitorul şcoalelor. Am ţinut tot mereu poporul nostru de isvor nesecat, de lada lui Midas şi a lui Lucul, din care să tot scoată şi să-şi plătească dascălii şi preoţii, cari în prezent încearcă şi ei o luptă pentru existenţă, destul de amară.

N'avem şi n'am făcut nimica, căci farii românismului şi capii şcoalelor şi ai bisericelor au uitat prea lesne de ceeace a zis *Simeon Bărnuţiu* în 3/15 Maiu la Blaj, au uitat, că a devenit faptă uniunea, adecă fuziunea Ardealului cu Ungaria, prin ce s'a aflat cuiul lui Archimede, ca să se poată face aceea ce s'a dorit mai nainte şi ce astăzi se şi face.

Şi acuma? Et nunc? Stăm şi ne căim, dacă am fost optimişti,

FOIŞOARĂ.

Nepotul răsfăţat.

Farsă, în 5 acte, de A. Kotzebue.

După o traducere a lui Ioan Şt. Şuluţu, prelucrată de T. V. Păcăţian.

(Urmare.)

SCENA 4.

(Iancu, Mărioara, Somnulescu, care acum a adormit de nou).

Mărioara: (Incepe să şteargă prin casă).

Iancu: Nu-şi poate găsi iubita mea verişoară o ocupaţiune mai bună?

Mărioara: Cum poţi întreba? In fiecare zi trebue şters praful din casă. Mai ales vasele acestea!

Iancu: Ştì ce? Sparge-le, şi te asigur că eşti dispensată pentru totdeauna de munca neplăcută.

Mărioara: Să le sparg? Vai de mine; d'apoi atunci ar trebuì să fug de aici, luând lumea în cap.

Iancu: Şi-apoi? Lumea e mare. Cine ştie nu vei puteà trăì în altă casă mai bine!

Mărioara: Uşor 'ţi-e dumnitale să vorbeşti aşa. Tata dumnitale ţi-a lăsat o avere de jumătate milion, pecând tata meu n'are decât sabia şi onoarea sa militară. Eu trăesc aici din mila acelora cari mă ţin, şi mânc ce capăt.

Iancu: Pâne sărată şi pipărată de mătuşa!... Ei, dar vre-o scrisoare n'ai pentru tata dumnitale?

Mărioara: Ba am, iubite vere, dacă eşti atât de bun să i-o trimiţi.

Iancu: I-o trimit!

Mărioara: Dar porto pentru poştă?...

Iancu: Pun dela mine. Dacă te vei măritâ după un bărbat cu avere, îţi voìu prezentà socoteala. Ştiu că scrisoarea dumnitale va fi plină iarăşi de tânguiri şi de suspinuri.

Mărioara: Toate motivate!

Iancu: Biată verişoară! Nici tinereţele dumnitale nu vor produce trandafiri.

Mărioara: Dar nici spini totdeauna. Am şi eu câte o plăcere şi bucurie, pe care mi-o face câte un om bun, pe ascuns, şi fără să aştepte ca să-i mulţămesc.

Iancu: Aşa?

Mărioara: Da. Inchipueşte-ţi numai. In noaptea trecută mi-a pus în fereastră o colivie frumoasă cu o priveghitoare.

Iancu: In fereastra de sub coperiş? Trebue că e foarte curagios dumnealui, şi ştie să se urce ca pisicile.

Mărioara: Cunoşti foişorul din grădină, locul unde-mi petrec eu vremea mai cu plăcere? Acolo, în jurul băncii pe care şed, am aflat într'o dimineaţă sădite florile cele mai frumoase.

Iancu: Ştì că e foarte galant dumnealui? Galant şi prevenitor.

Mărioara: Incă ceva, iubite vere! Inainte cu vre-o câteva zile a venit o femee dela oraş la mine şi mi-a mulţămit pentru cei doi galbini pe cari eu i-aşi fi trimis ei, spre alinarea sărăciei.

Iancu: Va să zică, frumoasa mea verişoară nu e tocmai aşa de săracă, cum se preface.

Mărioara: Nu-ţi bate joc de mine. N'am nici un ban, nici o lăscaie. Un om învălit într'o mantauă mare, zice femeia, că i-ar fi dat banii.

Iancu: Curios om.

Mărioara: Sigur că e un om cu inimă nobilă.

Iancu: Vre-un îndrăgostit, de bună seamă.

Mărioara: Nu ştiu. Gândesc însă, că dacă m'aş pune, aşi puteà să ghicesc cine a fost.

Iancu: Poate că feciorul arendaşului? Am auzit că face şi poezii!

Mărioara: Nu te preface! Dumneata ai fost, iubite vere!

Iancu: Eu? Ai nimerit-o. Eu să risc o mână, ori un picior, pentruca să-ţi pot pune în fereastră o priveghitoare? Şi bani de unde să am? Pe lângă toată averea rămasă de tata, mătuşa nu mă prea îndoapă cu bani.

Mărioara: Vrei să despreţueşti sentimentele mele de mulţămire?

Iancu: Iubită verişoară! Dumneata ştì foarte bine, că astfel de lucruri fac numai îndrăgostiţii. Nu vei crede doară că sunt amorezat?

Mărioara: De ce să nu cred? Şi de ce să nu fi? Nu mult, puţin, poate aşa, de jumătate.

Iancu: Ferească-mă Dumnezeu. Nu sunt deloc. Intre noi rămână vorba, dumneata ai o mulţime de defecte.

Mărioara: Se poate. Mi-ai face mare plăcere dacă mi-le-ai spune.

Iancu: Prea bucuros. Intâiu eşti retrasă şi fricoasă.

dacă n'am învăţat istorie, dacă n'am cunoscut mai bine ţara şi lumea.

Din contră, având la îndemână strânsă comoara din zile bune pentru zile negre, am răspunde primejdiei cu adagiul creştin: „Quod bene vertat mitissimus Deus!“ Iar poporului i-am zice în ton imperial: „I bone, quo virtus tua et natura te vocat!“

Mai marii bisericilor şi ai şcoalelor, consistoriile eparhiale, fiind şi ele, oricum şi cum, o vlăstare a lumii psihice româneşti, ce să facă alta, decât să se supună şi ele evoluţiunei şi undulaţiunii universale şi asemenea să treacă la ordinea zilei peste toţi şi peste toate. Iar înaltul minister dela Budapesta să se poată oferi apoi bun bucuros ca izvor de ajutorinţă pentru omul lipsit. . . . Ministrul, vedeţi, ajută pe popor la salar, dând aşa zisul ajutor de stat. El ajută şi preoţimea gr. or. cu congruă intregitoare şi pe preoţii gr. cat. cu ajutoare, cari le capătă se înţelege cei avuţi, cu parohii mari şi bune şi cu brâne roşii, meritaţi de patrie şi naţiune, iar nu cei săraci şi cu copii mulţi şi cu sate de câte 3—400 de suflete.

Ce se mai faci, ce se mai începi şi aici? Mai marii eparhiilor nu pot dispune de banii altuia. Ei dau din umeri cu durere şi apoi toate trec, ca să se ducă, şi se duc ca se mai vină!

Capete cine va putea, cine nu, mai şi rabde! Căci: „A răbda e soartea mea“, zice şi poetul.

Baremi de n'ar fi scris Cicerone niciodată: „O! tempora, o, mores!“

Să ne întoarcem la ce avem, aci să ne întoarcem!..

Din celece sulevasem până acum în meritul problemei şi a chestiunei de existenţă a şcoalei noastre confesionale ar urma ca lege logică, că e anevoe pentru viitor a statori soartea şi viaţa şcoalelor şi pentru cei chemaţi se impune un lucru titanic.

Contrară lucrărei sau mişcării este în mehanică inerţia. Inerţia este începutul morţii, şi când ai începutul, ai lucrul mai deplin, ai moartea deplină!

Şi cu toate acestea, legea umană, legea şi dreptul ginţilor ne impune în mod fatal şi chiar mehanic (deşi noi poate am mai preferi ticna şi comoditatea) *„conservarea noastră naţională“*. Ni-e poate cam ciudă pe acea lege şi nu am vrea să fie, înzadar însă, dacă firea, natura şi Dumnezeul ginţilor au dat-o!?

Ce să-i faci, caută să o împlineşti.

Va împlini-o, îi va da ascultare şi Românul, acum în aceste timpuri grele, precum după zisa lui Bonfiniu, el i-a dat ajutarea şi în alte vremi, când: „Non tantum pro vitae, quantum pro linquae incolumitate certasse videatur!?“

Va sta masa cea mare şi compactă de Români nepăsătoare? Vor să stee aproape patru milioane de Români în nepăsare, ca să omoară deodată aceeace au avut, aceeace până acum au conservat?

Ne-ar compătimi lumea, ne-ar deplânge rassa latină şi ne-ar blăstăma fraţii nostri din alte ţări!...

Garanţiile constituţionale.

In sfârşit au fost presentate dietei, în şedinţa de Mercuri, şi proiectele de lege referitoare la *garanţiile constituţionale*, în jurul cărora s'a făcut atâta svon, pe tema, că Maiestatea Sa *nu vrea* să le dee sancţionarea prealabilă, fără de care parlamentul nu putea să le iee în desbatere şi să le voteze. Dupăce însă compromisul austro-ungar a fost legat, şi mai ales dupăce proiectele de lege au fost *modificate* în înţelesul cum a dorit Coroana: nu a mai stat nimica în calea încuviinţării prealabile, pe care Maiestatea Sa *a dat-o*, şi acum parlamentul ungar poate să se îngrădească cu legile mult aşteptate, dacă cumva îngrăditura îi va fi de ceva folos. Pentrucă lucruri extraordinare nu se prea cuprind în proiectele de lege ale contelui *Andrássy*, care-'şi legase portofoliul de ele.

Sunt *patru* la număr proiectele acestea de lege, prin cari se zice, că acum e garantată constituţiunea, şi anume: 1. Despre lărgirea sferei de competenţă a judecătoriei administrative. 2. Despre judecătoria pentru contraversele de competenţă. 3. Despre regularea reciprocităţii în chestiile de pensie ale funcţionarilor municipali şi ale funcţionarilor de stat. 4. Ştergerea legii *Szapáry*, despre statificarea administraţiei.

Proiectul *prim* de lege, despre lărgirea competenţei judecătoriei administrative, are 24 paragrafi şi scopul său este, apărarea drepturilor pe cari le au jurisdicţiunile municipale. Până acum adecă municipiile puteau să înainteze representaţiune în contra vre-unui ordin ilegal al guvernului, însă fireşte iarăşi la guvern, care nu le băga în seamă. Dreptul rămâne şi pentru mai departe, cu deosebirea, că representaţiunea nu se mai înaintează guvernului, ci judecătoriei administrative, care primeşte deci puterea de a judeca pe ministri şi organele lor. Sunt înşirate în proiect casurile, în cari municipiul se poate plânge la judecătoria administrativă în contra dispositiunilor ilegale ale guvernului, şi se spune apriat, că în cari casuri *nu se poate plânge*, anume, în chestiuni, *a căror resolvare se face în comun acord cu cei din Austria*, şi în chestiuni cari se refer la *mobilisarea armatei*.

Credem, că împotrivirea Coroanei de a da sancţionare prealabilă proiectelor contelui *Andrássy* a urmat din faptul, că aceste cazuri de excepţie la început nu erau trecute în proiect, şi Coroana voia cu orice preţ, ca raporturile de dualizm dintre Austria şi Ungaria, precum şi dispoziţiile guvernului în caz de mobilizare, să nu poată forma obiecte de judecată din partea nimănui.

Tot în proiectul acesta de lege se ia dela comiţii supremi dreptul de a destitui oficianţii comitatenzi şi a-i înlocui cu alţii, lor mai plăcuţi, iar încolo proiectul nu conţine nimica deosebit.

Al *doilea* proiect de lege creiază o judecătorie nouă, pentru a-şi spune cuvântul în cazurile de competenţă dubioasă ori contraversată. Se compune din 8 judecători dela Curie şi 8 judecători dela judecătoria administrativă. Prezidentul lor e în cei dintâi trei ani prezidentul Curiei, în alţi trei ani prezidentul judecătoriei administrative, şi tot aşa, alternativ, când unul, când altul.

In proiect se stabileşte când are să funcţioneze această judecătorie şi se precisează, când *nu poate* să funcţioneze, pentrucă lucruri deja judecate nu le poate lua în desbatere.

Al *treilea* proiect de lege conţine în opt paragrafi dispoziţii, ca funcţionarilor de stat să li-se socotească la penzie anii de serviciu făcut la stat, dacă trec în serviciul vreunui municipiu, şi viceversa, iar al patrulea proiect declară în doi paragrafi de ştearsă legea lui Szapáry, care într'un singur paragraf decretase statificarea administraţiei.

Acestea sunt aşa numitele *garanţii constituţionale*, născute între mari dureri patriotice. Vorba Ungurului: *Nessze semmit, fogd meg jól!*

Sfinţirea bisericei din Bretelin.

Dumineca trecută credincioşii bisericei noastre din Bretelin, protopresbiteratul Devei au avut o zi de mare bucurie.

Terminând cu ajutorul lui Dzeu zidirea bisericei celei nouă, I. P. S. S. dl Arhiepiscop şi Metropolit a delegat pentru actul sfinţirii pe P. O. domn Nicolae Ivan, asesor consistorial, care însoţit de alţi preoţi din tractul Devei a fost întimpinat de poporul din Bretelin şi de fruntaşii din satele vecine la marginea comunei în frunte cu parohul locului Nicolae Platoş, care cu cuvinte alese dă expresiune bucuriei de venirea mandatarului arhiepiscopesc — dupăce în acele părţi rar s'a dat ocasie să se exmită din centru persoane mai distinse.

Intrarea în comună s'a făcut între sunetele clopotelor până la biserică, unde s'a început ceremonialul prescris la atari ocasiuni.

Preoţii împreună slujitori au fost:

Olimpiu Oprea din Săcărâmb, George Gila din Bacea, Ioan Cintea din Almaşulsec., Alexandru Petreu din Cherges, Demetriu Berariu din Vulcez, George Popovici din Leşnic şi parohul locului.

La sfârşitul serviciului divin delegatul arhiepiscopesc a ţinut o vorbire acomodată zilei, al cărei text sperăm să îl putem da în întregime, iar după aceea a stropit poporul adunat din Deva, Săcărâmb, Cârjiţi şi din satele vecine cam la 1500, care de sine înţeles nici pe jumătate nu încăpea în bisericuţa frumoasă şi bine adjustată, făcută după modelul bisericelor din România după planul arhitectului Ioan Pamfilie.

Meritul că o comună aşa mică, cu mijloace modeste, a putut zidi o biserică aşa de frumoasă, este al parohului N. Platoş care a alergat mult pănăce a strâns ajutoare din toate părţile şi meritul cel mai mare este al I. P. S. S domnului arhiepiscop, care le-a mijlocit ajutoare de 600 cor. din fondurile arhidiecesane, le-a dăruit un ajutor frumos şi i-a povăţuit cum să facă să ajungă a vedea gata casa Domnului.

Acestor merite s'a şi dat expresiune în vorbirea delegatului arhiepiscopesc şi la masa ospitală a epitropului George Băiaş, unde afară de pontificante şi preoţii slujitori au participat fruntaşii parohiei, notarul Filipaş, un tinăr însufleţit şi cu multă dragoste de biserică şi neam şi mai mulţi învăţători.

Fie ca această zi mare să rămână adânc săpată în inimile credincioşilor cari au pus gând solemn, că vor face după biserică şi şcoală, ca aceste două aşezăminte să-i lumineze şi în viitor pe căile Domnului.

Concertul Schaeffer.

Vineri, în 18 l. c. a procurat virtuosul în pian dl Iulius Schaeffer o seară de plăcere rară publicului iubitor de muzică din Sibiiu, prin un concert, care l-a dat în sala dela „Unicum“.

Programa a constat din bucăţi alese şi potrivite gustului sibiienilor.

Publicului nostru, pricepător şi pretensiv faţă de prestaţiunile artistice în muzică, mai rar i-se dă ocazie să asculte un concert, ca cel al dlui Schaeffer, care de altfel prea rar ne ofere ocazia de a-l auzi.

Toate piesele au fost executate cu o virtuozitate deosebită, susţinută de multă pricepere, în urma căreia ştie interpreta intenţiunile compozitorilor pieselor executate.

Technica desăvârşită în combinaţie cu o pricepere excelentă îi permite a da pieselor un avânt briliant, iar uneori însoţit de o intimitate nobilă şi plină de poezie.

Deşi programul a fost foarte greu, totuşi s'a ţinut până la sfârşit la înălţime artistică. Mai multe piese au fost bisate. Cu deosebire au plăcut: „Berceuse“ de Chopin, Rapsodia XII de Liszt şi mai cu seamă „La sera“ compoziţie proprie a virtuosului Schaeffer, care abstrăgând dela ea ca compoziţie valoroasă a fost executată cu o măestrie desăvârşită. Cu deosebire staccatele, pianisimo şi ruladele exacte ca adierea zefirului. La sfârşit a improvizat o fantasie asupra piesei *„Moment muzi al“* de Schubert, şi ascultătorii nu-i mai puteai vedea ridicaţi, să plece

Public a fost puţin, dar ales, Românii au fost bine reprezentaţi.

Prelângă aplauzele furtunoase, cari le-a secerat după fiecare punct, a primit dl Schaeffer şi o cunună de lauri, pe care a şi meritat-o. (*B.*)

Mărioara: Ca orice om sărac!

Iancu: Al doilea, nu te ştì îmbrăcà cu gust şi după modă.

Mărioara: Toaleta mea e potrivită locului în care mă aflu ziua întreagă: bucătăria.

Iancu: Eşti învălită ca o călugăriţă.

Mărioara: Inima mea nu e 'nvălită. E deschisă.

Iancu: Nu-ţi văpseşti obrazul.

Mărioara: Faţa mea o colorează soarele dimineţii.

Iancu: Cochetă nu ştì să fi.

Mărioara: Ai dorì cumva să fiu?

Iancu: N'ai spirit, nu te pricepi la superstiţiuni, nu ştì să batjocoreşti bătrâneţele, ba nici cugeta nu ştì.

Mărioara: Dacă toate acestea le spui în serios, apoi să ştì, că nu voiu mai fi bună către dumneata.

Iancu: Dar acum eşti bună?

Mărioara: Negreşit, dupăce singur dumneata eşti în casa aceasta, care-mi voeşti binele, cu toatecă mă superi câteodată cu glumele dumnitale.

Iancu: Şi totuşi aseară n'ai voit să mă săruţi.

Mărioara: Semnul prieteniei la dumneata e sărutarea?

Iancu: Sigur. Sărută-mă deci acum!

Mărioara: Nu se poate!

Iancu: Te rog!

Mărioara: Dar nu se poate.

Iancu: Te voiu silì!

Mărioara: Ce spui? Imi vine să râd.

Iancu: Da, voiu întrebuinţa forţa.

Mărioara: Şi eu te voiu bate cu sucitorul.

Iancu: Vom vedeà care e mai tare! (Sare la ea şi o sărută. Domnul Somnulescu horcăe tare. Mărioara se sparie şi scapă o ciaşcă frumoasă 'din mână, care se sparge în bucăţi).

Mărioara: Vai de mine, ce-am făcut! Am spart cea mai scumpă ciaşcă a mătuşei.

Iancu: Nici un efect fără cauză.

Mărioara: Singur dumneata eşti de vină.

Iancu: Eu? Dumneata de ce te-ai împotrivit când am voit se te sărut?

Mărioara: (Priveşte la hârburi.) Bine, ce să fac acuma?

Iancu: Să aştepţi în linişte trecerea viforului.

Mărioara: Să ştì că mătuşa mă bate pentru asta. Par'că-i şi aud paşii pe trepte.

Iancu: Fi liniştită. Am să te scap eu de năcaz... (Ia hârbul mai mare şi îl pune în mâna domnului Somnulescu, iar celelalte le resfiră la picioarele lui).

Mărioara: Ce faci vere?

Iancu: Aşa! Acum poate să vină mătuşa. (Scoate capul pe uşă şi strigă): Mătuşă! Mătuşă! Ciaşca dumnitale, cea din Japonia, s'a spart!

Mărioara: Ai nebunit vere dragă?

Iancu: Mătuşă! Mătuşă! Vină, că ciaşca dumnitale e spartă în mii de bucăţi!

SCENA 5.

(Cei de mai nainte cu doamna *Anica.)*

Doamna Anica: Ce strigi? Ce e? Ciaşca mea? Care? Unde?

Iancu: Uite aşa: Unchiul voià să iee cafeaua. Verişoara îi dă ciaşca, unchiul bea, adoarme, şi rămăşiţele teribilei catastrofe le vezi aici!

Doamna Anica: (Prinde de mână pe dnul Somnulescu.) Scoală afurisitule!

Somnulescu: (Deschide ochii.) Ce e scumpa mea?

Doamna Anica: Ce dracu ai făcut?

Somnulescu: Eu? Nimica! Am dormit şi când doarme omul ştì bine că nu face nimica.

Doamna Anica: Dar în mână ce ai?

Somnulescu: (Mirat.) O bucată dintr'o ciaşcă spartă? Ce va să zică asta?

Doamna Anica: Da, dintr'o ciaşcă spartă. Şi la picioarele tale uite câte bucăţi. De te-ai fi spart tu în atâtea bucăţi!

Somnulescu: N'am idee scumpa mea, cum au putut să se întâmple lucrurile.

Doamna Anica: Aşa s'a întâmplat, că ai băut cafea.

Somnulescu: (Mirat.) Cafea? Se poate!

Doamna Anica: Şi bând cafea, ai adormit.

Somnulescu: Adormit? Şi aceasta se poate.

Doamna Anica: Şi mi-ai spart cea mai frumoasă ciaşcă.

Somnulescu: Imi pare foarte rău, scumpa mea.

Doamna Anica: De douăzeci de ani beau cafea din ea.

Somnulescu: Las' că-ţi cumpăr alta.

Doamna Anica: Dar erà suvenire dela locotenentul care locuià atunci la noi.

Somnulescu: Aşa? D'apoi că dela acela mai ai tu şi alte suveniri şi cadouri.

Doamna Anica: (Către Mărioara.) Dar şi tu, pentruce ai dat somnurosului acestuia tocmai ciaşca mea?

Mărioara: Pentrucă... Fiindcă...

Iancu: Pentrucă erà curată.

Mărioara: Da, tocmai atunci o ştersesem.

Doamna Anica: Mergi în bucătărie, nefericito!

Mărioara: (Iese.) (Va urma).

NOUTĂȚI.

Sfințire de biserică. Prea Sfințitul Episcop al Aradului *Ioan I. Papp* a săvârșit Dumineca trecută sfințirea bisericii zidită de dânsul în *Pociovelište*, locul nașterii Preasfinției Sale. Au fost sărbări înălțătoare.

*

„Congrua preoțimei române“. Sub titlul acesta publică ziarul „*Budapesti Hirlap*“ în numărul de eri, Duminecă, un articol (scris de un pretins preot român), în care în mod tendențios se expune felul cum se împarte congrua preoțimei gr. ort. din arhidieceză. Declarăm, și până ne vom putea ocupa pe larg cu articolul, că cele cuprinse în articol cu privire la congrua preoțimei din arhidieceză, sunt neadevăruri și scornituri răutăcioase.

*

Serbări în familia regală română. Sâmbătă a serbat familia regală română aniversarea a 13-a a nașterii principesei *Elisabeta*. — Miercuri s'a celebrat ziua nașterii principelui *Carol*. Tânărul principe care e născut la 3 Octomvrie v. 1893 în castelul Peleș, intră acum în al 14-lea an. La 16/29 Octomvrie își va serba ziua nașterii principesa Maria a României care s'a născut în 29 Octomvrie 1875.

*

In favorul libertății de pressă. Ministrul de justiție a scos din vigoare ordonanța fostului ministru de justiție Lányi în senzul căreia procurorii și judecătorii de instrucție confiscau foile și tipăriturile odioase guvernului chiar și noaptea când se expedau pe poștă sau înainte de a fi expedate cu trenul.

*

Sfântul sinod al bisericii autocefale gr. ort. din România este convocat în sesiunea ordinară pe 12 Octomvrie v. la București.

*

Masa studenților români din Brașov. La 1 Octomvrie v. s'a deschis masa studenților români din Brașov în prezența membrilor comisiunei administrative a acestei instituțiuni umanitare. Pentru anul acesta masa a fost plasată din nou la dl Dumitru Avrigeanu, care și în anii trecuți a oferit elevilor primiți la masă un prânz bun și în toate privințele satisfăcător.

*

Țărani osândiți. Tribunalul din Oradia mare a pertractat în 15 Octomvrie procesul pornit împotriva țăranilor Moise Coș, George Coș și Ioan Berte acuzați că la alegerea trecută din Tinca ar fi atacat pe jandarmi. Tribunalul i-a osândit pe toți la închisoare cu toată apărarea strălucită a distinsului advocat Dr. *Aurel Lazar*. Moise Coș a fost osândit la 2 ani robie, George Coș la 8 luni temniță și Ioan Berte la 3 luni temniță.

*

Constituire. Societatea de lectură „*Petru Maior*“ (Budapesta IX, strada Ráday 20, III, 22.) s'a constituit în ședința din 13 Octomvrie n. în modul următor: Prezident: *Petru Suciu*, teolog abs., stud. în filos. vice-prezident: *Nicolae F. Negruțiu*, stud. în filosofie, secretar: *Sabin C. Evuțian*, stud. în filosofie, cassar: *Ioan Jianu*, stud. în drept., bibliotecar: *Simion Câmpean*, stud. în drept., vice-bibliotecar: *Sabin Oprean*, stud. la technică., controlor: *Avram Sedeanu*, stud. în filosofie., notari: *Ioan Pop*, stud. în drept și *Ioan Țeicu*, stud. în medicină., econom: *Adam Iancu*, stud. în medicină. *Comisia literară*: *Petru Bucșan*, stud. în medicină. *Ioan Duma*, teolog abs., stud. în filosofie. *Ștefan Hărăguș*, teolog abs., stud. în drept. *S. Lupan* stud. în medicină. *Constantin Roșcău*, stud. în technică. *Eugen Todoran*, teolog abs., stud. în filosofie. *Ioan Țeicu*, student în medicină. *Comisia supraveghetoare*: *Iuliu Dan*, stud. în drept. *Romul Maxim*, stud. în drept. *Cornel Micloși*, stud. la tehnică.

*

Emigrările. Săptămâna trecută au sosit în America din Ungaria 1547 Slovaci, 254 Maghiari, 378 Croați, 276 Nemți, și 172 Români.

*

Pertractarea procesului pornit contra atentatorilor dela Brănișca s'a amânat până în Februarie anul viitor.

*

Nimicirea unei comune prin foc. In comuna Altstadt din Moravia s'a aprins Luni în 14 c. o casă. Din cauza secetei mari focul s'a întins cu o repeziciune uimitoare, așa că în câteva oare aproape întreaga comună a fost distrusă. Mai bine de o sută de familii au rămas pe drumuri.

*

Cehii pentru Björnsen. Luni s'a ținut în Praga o consfătuire a representanților partidelor politice cehe, a universității și a altor corporațiuni, pentru a lua hotărârea în ce mod se mulțămească poetului norvegian pentru acțiunea sa în favorul naționalităților din Ungaria. Adunarea a hotărât să adreseze în numele poporului ceh o adresă de mulțămită poetului norvegian scrisă în limba franceză și cehă.

*

Ziarul soției contelui Tolstoi. Soția marelui scriitor rus Tolstoi, contesa Sofia Tolstoi a donat ziarul său de un conținut foarte bogat bibliotecii museului istoric din Moscva. Ziarul cuprinde date prețioase pentru biografia scriitorului. Numita bibliotecă e în posesiunea tuturor manuscriptelor lui Leo Tolstoi.

*

O catastrofă îngrozitoare pe mare. In 28 Septemvrie s'a aprins lângă insulele Azorice un vapor numit Guilia al societății de marină austro-americană. Pe acest vapor erau la 800 emigrați, cei mai mulți din Austria. Vaporul s'a aprins noaptea. O panică grozavă i-a cuprins pe călători la vederea focului, fiecare alerga se scape pe luntrile de salvare. In această încurcală mulți copii și femei au fost strivite și călcate în picioare de ceice voiau să-și mântuiască viața. Matrozii au putut fi opriți la stângerea focului numai amenințați cu revolverul de căpitanul vaporului. Le-a și succes a stânge focul și să ducă vaporul în apropierea insulelor Azorice, de unde le-a venit ajutor nenorociților. Multe persoane au murit în învălmășeală, mai ales feme și copii, alții au fost grav răniți. Acestia au fost transportați pe insule și duși în spitale, unde li se dă îngrijirile necesare. Intre călători sunt mulți din Ungaria.

*

Dar pentru biserică. Domnul *Dimitrie Perșoiu*, domiciliat în Brăila și soția dsale *Zoe*, au binevoit a cumpăra pe seama bisericei din Mikoujfalu două sfeșnice mari de lemn, lucrate cu multă măestrie de dl *Brenciu*, cântăreț la biserica Sf. Nicolae din Brașov, precum și o candelă frumoasă de argint, toate în preț de 100 cor. Tot acestei familii avem a mulțămi zidirea bisericei din Doboli inferior, care este mândria tractului Treiscaunelor. Primească deci și pe această cale mulțămitele credincioșilor nostri, cari roagă pe atotputernicul Dumnezeu să le răsplătească fapta creștinească cu bine și să-i țină întru mulți și fericiți ani. In numele comitetului parohial: *Aug Cosma*, paroh.

*

Foc îngrozitor. In comuna Porumbacul-superior-răsăritean din comitatul Făgăraș s'a iscat Miercuri în 3/16 Octomvrie a. c. pe la 10 oare a. m. un foc îngrozitor prefăcând — în interval de vre-o 4 oare — 8 case și 10 șiuri în cenușe cu tot ce se afla întrânsele. Focul s'a produs de nește copii, cari s'au jucat cu chibrite pe la șură. Dintre edificiile arse, cari mai toate au fost acoperite cu paie, nici unul n'a fost asigurat. La stângerea focului au venit pompierii din comunele învecinate, Sărata și Porumbacul inferior, cari au ajutat foarte mult cu tulumbele (pompele) lor. Și comuna noastră are tulumbă, dar când a vrut să o pună în aplicare s'a stricat (de cumva u'a fost stricată de mai nainte). Pompierilor din comunele sus amintite, Sărata și Porumbacul inferior, pentru ajutorul dat și pe această cale le exprim mulțămită. In numele nenorociților indivizi, — cărora le-a ars toată agoniseala acestui an, fiind adunate chiar și cucuruzele, apelez la obștea creștină spre a le veni în ajutor, fie cu orice: haine, bucate sau bani, spre a se distribui celor nenorociți. Ofertele benevole rog a se trimite oficiului parohial gr. or. din sus numita comună u p. Porumbacul inferior. *Nicolau Solomon*, paroh gr. or.

*

Clădiri economice în fiacări. Ni se scriu următoarele: „In comuna Vimamică, tractul „Cetății de peatră“ Mercuri în 15 Octomvrie n. dimineața pe la orele $4^1/_2$ s'a iscat foc în clădirile economice ale economului Cionca Ioan. Focul a cuprins repede șura, grajdul, de unde flacările duse de vântul puternic au cuprins și casa și clădirile economului Perce Irimie. In $^1/_2$ oară toate clădirile și recoltele adunate au fost prefăcute în cenușe, așa încât bieții economi au rămas fără nimic. Nici unul nici altul nu și-a fost asigurat, nici edificiile nici recoltele contra focului“.

*

Cei 7 ani slabi. Se scrie din Kairo că în cercul învățaților cari se ocupă cu studiarea bibliei a produs mare senzație descoperirea egiptologului cunoscut Brugsch bej. Brugsch bej a descifrat hieroglifele monumentale ale unei biblii din evul XVII înainte de Cristos, că pe vremea aceea pentru fructificarea pământului era de lipsă esundarea Nilului care nu s'a întâmplat 7 ani unul după altul, din care cauză în Egipet a domnit o foamete îndelungată. Să știe că anul 1700 înainte de Cristos e datul începutului celor 7 ani slabi de care vorbește Geneza. Această descoperire dă acestei părți din biblie un crezământ istoric.

PARTEA LITERARĂ.

„Biblioteca Copiilor și a Tinerimei“, *de doamna* A. O. Maior, *volumul 3. Sibiiu, 96 pagini. Prețul 1 cor., pentru România 1 leu 30 bani.*

Anunțăm cu plăcere apariția noului volum din biblioteca doamnei *A. O. Maior*, menită să ne facă cele mai bune servicii. Astăzi, când școalele ne sunt pereclitate, și dacă nu se schimbă lucrurile spre bine e numai chestie de timp când ni se vor închide; astăzi, când orice mișcare, nu politică, națională, ci curat culturală a noastră e privită cu ochi răi și e suspiționată ca făcută în contra intereselor statului: trebue bine să ne gândim la ziua de mâne, când întreaga noastră manifestațiune culturală-națională se va putea face numai în cercul restrâns familiar, și pentru aceste zile grele trebue să ne aprovisionăm din vreme cu mijloacele și cu armele necesare de a ne apăra, conserva și cultiva limba și naționalitatea, cel puțin în familie, cu ajutoriul *mamelor române*. Pentru ele se scoate deci „*Biblioteca Copiilor și a Tinerimei*“, pentruca atunci, când în școală copilașii lor nu vor mai auzi graiu românesc, să-i pună acasă să cetească românește, ori să le cetească ele, pentruca *să nu-și uite limba!*. Scopul pe care îl are în vedere doamna *A. O. Maior* cu editarea „*Bibliotecei copiilor și a tinerimei*“ e deci unul din cele mai frumoase, și întreprinderea merită sprijinul tuturor Românilor îngrijorați de viitorul neamului lor. O recomandăm cu căldură cetitorilor ziarului nostru, dând acum cuvântul *unui părinte*, care ne scrie despre noul volum al doamnei *A. O. Maior* următoarele:

In editura „*Luceafărului*“ la Sibiiu a apărut, sub îngrijirea dlui O. C. Tăslăuanu, volumul al III-lea din „*Biblioteca copiilor și a tinerimei*“ de A. O. Maior.

Volumul al treilea!

Așadar această încercare atât de vrednică de laudă și încurajare nu s'a oprit la primul volum, ci a mers progresând mai departe și a ajuns la acest al 3-lea vol., a cărui valoare incontestabilă ne dă dreptul să sperăm, că va prinde rădăcini adânci și că de aci înainte vom avea regulat cel puțin două volume pe fiecare an pentru copii și tinerimea noastră până acum atât de *negliiată în ce privește lectura sănătoasă și potrivită vârstei fragede.*

Volumul solid legat în scoarțe roșii cu imprimat alb se înfățișează frumos. Dar poveștile ce conține și admirabilele ilustrațiuni, sunt de o mie de ori mai frumoase, iar alegerea lor dovedește odată mai mult priceperea literară și bunul gust de care dl O. C. Tăslăuanu ne-a dat și mai nainte destule dovezi în redactarea „Luceafărului“.

Pentruca părinții, educătoarele, profesorii și învățătorii și toți cei cari sunt preocupați și de educația sufletească a copiilor și a tinerimei să-și facă o idee limpede de valoarea acestei prețioase biblioteci, voiu înșira pe scurt conținutul volumului III. pe care-l am înaintea ochilor.

1. Volumul se începe cu o poveste de Crăciun „*Nicușor*“, de *Al. I Brătescu-Voinești*. O poveste, care nu numai pe copii, dar de sigur și pe părinți va trebui să-i înduioșeze și să-i impresioneze, făcându-i mai buni și mai miloși.

2. „*Moș-Crăciun*“, o poesie de poetul *Octavian Goga*, care în câteva strofe nespus de drăgălașe, ca un bunic glumeț le povestește copiilor cum se face de-i cunoaște Moș-Crăciun pe toți.

3. In versuri scurte și ușoare o minunată poveste de *Maria Cunțan* „*Vultur Impărat*“.

4. „*Cea din urmă lecție*“ de Daudet, perfect tradusă de *I. A. Basarabescu*.

5. „*Fusul Maicii Domnului*“ poveste frumoasă, care îndeamnă la hărnicie, de *A. O. Maior*.

6. Una dintre cele mai frumoase podoabe ale volumului e: „*Povestea descălecatului*“ în care dl *Mihail Sadoveanu* spune cum s'au așezat Românii pe malul Dunării.

7. „*America*“ de *A. O. Maior*, o piesă în două acte, pe care o poate juca tinerimea cu copii împreună. Eroul piesei este un copil ai cărui părinți s'au prăpădit în „*America*“ lăsându-l cerșetor și care la urmă își regăsește bunicul.

8. O minunată și plină de haz poveste intuitivă despre „*Țățăniile unui gândac*“.

9. Volumul se încheie cu o gâcitoare în versuri, pe care cetitorii au s'o deslege tot în versuri iar cei mai buni 10 deslegători au dreptul la un premiu.

Ilustrațiunile în număr de 20 sunt cât se poate de frumoase și potrivite.

Acesta este noul volum din „*Biblioteca Copiilor și a Tinerimii*“ pentru care nu putem de cât să mulțămim Dnei *A. O. Maior* inițiatoarea, și dlui *O. C. Tăslăuanu*, priceputul alcătuitor, cât și dlor colaboratori *Brătescu*, *Cunțan*, *Sadoveanu*, *Goga* și *Basarabescu*, toți scriitori de frunte, cari și-au dat sprijinul când a fost vorba de cei mici și de tinerime.

Și noi, părinții, vom sprijini lucrarea, căci interesul nostru este, ca volumele să apară tot mai dese și mai frumoase.

Un părinte.

Cărți și reviste.

A apărut **Noua lege școlară.** Articolul de lege XXVII din 1907 referitor la raporturile de drept ale școalelor nesusținute de stat și la competințele învățătorilor aplicați la aceste școale. Traducere de *Lazăr Tritean*, referent școlar. O recomandăm preoților și învățătorilor precum și tuturor bărbaților cari se interesează de soartea școalelor noastre. Traducerea e făcută într-o limbă curată românească și pe înțelesul tuturor. Prețul 1 cor. 20 bani. Nagyszeben — Sibiiu. Tiparul tipografiei arhidiecezane, 1907.

*

„Calendarul Național“ întocmit de redacția „*Foii Interesante*“ din Orăștie, a apărut și se poate procura pentru prețul de *36 fileri, plus 5 fileri* pentru porto. Are multe și interesante ilustrațiuni din răsboiul Romanilor cu Dacii, popoarele din cari s'a zămislit neamul nostru românesc, și din vieața de azi a Românilor și a altor neamuri și are material de cetit foarte interesant. Să se ceară dela administrația foii „*Libertatea*“ din Orăștie (Szász-Város).

*

„Ingrijirea vinului“, poveațe practice pentru micii vieri, de *Nicolae Simulescu*, cu 20 figuri în text. Prețul 30 fil. plus 3 fileri porto. Cuprinsul: 1. Culesu. 2. Tescuirea. 3. Treverele. 4. Rachiul de trevere. 5. Liurul. 6. Părțile alcătuitoare ale mustului. 7. Prefacerea mustului în vin. 8. Vinul. 9. Indreptarea mustului și a vinului. 10. Boalele și scăderile vinului: *a*) Floarea; *b*) Oțățirea; *c*) Inăcrirea; *d*) Intinderea; *e*) Amărala gustului; *f*) Perderea coloarei; *g*) Coloarea vânătă-brunetă; *h*) Mucezala; *i*) Miros de bute; *j*) Gustul de fum; *l*) Mirosul de ou stricat. De vânzare la administrația revistei „Bunul Econom“ în Orăștie (Szász-Város) și la autor în Mercurea (Szerdahely) comitatul Sibiiu.

*

„Cartea de Aur“ vol. IV. A apărut vol. IV din **„Cartea de Aur,** *sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară*“, de *Teodor V. Păcățian*. In volumul acesta sunt publicate vorbirile deputaților români rostite în dieta țării în sesiunea parlamentară din anii 1865—68, și e dată *în întregime*, după notele stenografice, discuția asupra *legii de naționalități*, votată la finea acestei sesiuni. La finea volumului e dată apoi și *lista abonaților*. Volumul are 864 pagini, formatul celoralalte volume, și costă 10 cor. exemp. broșat, 12 coroane cel legat. Cu același preț se dau și celelalte volume anterioare. Comandate toate volumele deodată, se acordă, la cerere, înlesnire de plată, care se poate face în rate lunare. A se adresà autorului publicațiunii, în Sibiiu, (Nagyszeben).

Teatru.

Luni: *Die grosse Gemeinde*, comedie.
Marți: *Der Hund von Baskerville.*

Pe părinți îi surprinde

când dau primadată Emulsiunea lui SCOTT copiilor cari sufer de boala englezească. Emulsiunea lui SCOTT face pe copii foarte repede sănătoși și robuști. 9 (276) 1—4

Intărește oasele

și contribue la întreaga desvoltare. Un astfel de rezultat însă se poate ajunge numai prin un mijloc într'adevăr bun. „Scott“ conține peste tot numai părți din calitatea cea mai bună și experiența extraordinară Scotiană de efectuire face posibil, ca efectul să se mărească, și ca „SCOTT“ pentru tineri și bătrâni să fie ușor de mistuit, chiar și pentru copii a căror aparență se pare dubioasă.

Veritabil numai cu această marcă — Pescarul — ca semn de garanție al experiențelor lui SCOTT.

Prețul unei sticle originale C. 250.

De cumpărat în toate farmaciile.

Nr. 1069—1907 [300] 1—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă bătrânul şi neputinciosul paroh Ioan Popovici din parohia de clasa a II-a Săsăuş, pe basa ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan dtto 29 August a. c., Nr. 9073 Bis., se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele ce aduce parohia, afară de congruă.

Doritorii de a reflecta la acest post vor avea a-şi aşterne cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopresbiteral subscris şi cu previa încunoştinţare a acestuia a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserica de acolo pentru a cânta respective a celebra şi cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. or.
Agnita, 24 Septemvrie 1907.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Nr. 126—1907 [299] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de paroh în Vălcele-rele, din tractul Haţegului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele în această parohie de clasa a III a, sunt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concurenţii să-şi trimită cererile cu documentele prescrise în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta cu 8 zile înainte de alegere în biserică, spre a cânta şi predica respective celebra.

Haţeg, 28 Septemvrie 1907.
In conţelegere cu comitetul parohial.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Haţegului.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Locuri libere. La şcoala de muzică, Kaiser, din Viena se pot ocupa pentru al 34-lea an şcolar, mai multe locuri libere de tot, sau pe jumătate libere. Conferirea locurilor acelora, depinde dela ministerul ces. reg. de răsboiu, (Fundaţiunea Impăratul Francisc Iosif) dela oraşul Viena, dela reuniunea oficianţilor de tren din Austria, dela reuniunea învăţătorilor şi dela direcţiunea institutului. Copiii profesorilor sau dascălilor publici din monarhia austro-ungară, beneficiază de o reducere de 33% a didactrului şcolar. Prospectul amănunţit al institutelor, a căror plan de învăţământ se extinde peste toate ramurile artei muzicale inclusive opera, se trimite la dorinţă fără spese prin cancelaria institutului, Viena, VII/1. [302] 1—3

Nr. 472—1907 [294] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a din Brădăţel cu filiile Runcşor şi Vica, protopresbiteratul Iliei, pe baza ordinului consistorial dtto 17 Iulie a. c. Nr. 7578 Bis., prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concurenţii au a-şi înainta suplicele instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în terminul deschis, şi până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral se pot înfăţişa înaintea alegătorilor pentru a cânta resp. a oficia şi cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei, în conţelegere cu comitetul parohial concernent.

Ilia, 20 Septemvrie 1907.

George Oprea
protopresbiter

Viţă nobilitată aleasă, liferează în cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler
Erste Rebenveredlungsanlage
recunoscută deja de ani ca cea dintâiu şi cea mai solidă.

Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaş, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereţi listă pentru preţuri ilustrată!
Lista pentru preţuri conţine scrisori de recunoştinţă din toate părţile ţării. Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredinţa despre promptitudinea firmei şi bunătatea materialului. [301] 1—40

Luaţi bine seamă la aceasta!

„LAVALIT"
scutit prin lege,
coloritură desinfecţionătoare pentru eşitori şi pissoire.
Coloritură pentru păreţi, scocuri şi fieli.

De mare însemnătate atât pentru eşitorile din şcoli, diregătorii, spitale, cafenele, restaurante cât şi pentru pissoirele publice sau private din locuri închise, şi din grădini publice.

Reînnoire ajunge odată la lună.
1 kilogram este destul pentru 2—3 metri cubici.

Această coloritură cruţă clăteala cu apă, care e foarte scumpă şi care afară de aceea nu desinfecţionează nicicând. o o o

Pissoirele şi eşitorile le face cu totul fără miros.

Spre vânzare numai direct la:
Gustav Ziegler, măestru lăcătuş.
[285] 3—3 Sibiiu. Bruckenthalgasse.

(279) 4—12

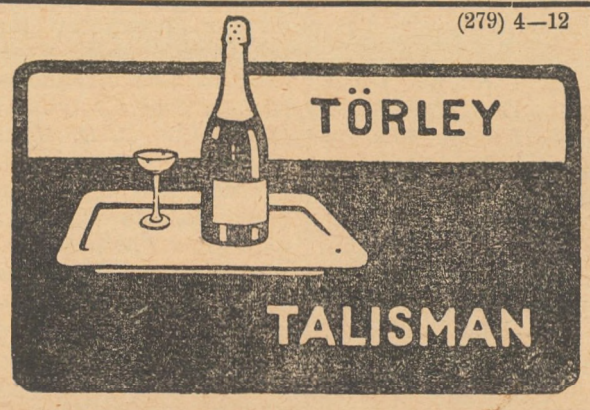

FABRICA DE ACID CARBONIC
a lui MUSCHONG din BUZIASFÜRDŐ
aranjată modern — furnisează prompt afară de cartel, orice cantitate de
ACID CARBONIC
natural, curat chemic şi fluid,
din isvoarele de acid carbonic din Buziaş, cari sunt renumite în toată lumea prin producţiunea de sodă pentru cârcimari şi pentru alte scopuri industriale.

Să nu se confunde cu acidul carbonic artificial, care e mult mai puţin veritabil.

Serviciul este de încredere şi foarte conştienţios
APA MINERALĂ şi VINDECĂTOARE
din BUZIASFÜRDŐ
se capătă în sticle de 1/1 şi 1/2 litru.
Succesele la vindecarea durerilor de inimă, de rărunchi si de besică sunt neîntrecute
Apă de masă de prima clasă!

Informaţiuni dă cu cea mai mare promptitudine:
Fabrica de acid carbonic şi speditorul de apă minerală a lui Muschong din Buziasfürdő.
Adresa pentru telegr. este: Muschong Buziasfürdő. — Inter. Telefon 18.

(982) 6—100

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta! **Nu e mijloc secret!**

vindecă şi invioréză **pe lângă garanţie.**

Deosebită atenţiune e a se aparat vindecă bóle **da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.**

Aparatul acesta vindecă şi foloseşte contra *durerilor de cap şi dinţi, migrene, neuralgie împedecarea circulaţiunii sângelui, anemie, ameţeli, ţâuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni şi picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenţa, insomnie, epilepsia, circulaţia neregulată a sângelui* şi multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părţile lumei cari preţuesc cu mulţămire invenţiunea mea şi oricine poate examina aceste atestate.* Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimit banii. — Unde orice încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta"* deoarece „Ciasul-Volta" atât în Germania cât şi în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit* fiind nefolositor, pe când *aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat şi cercetat.* Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Preţul aparatului mare e cor. 8·— folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Preţul aparatului mic e cor. 6·— folosibil la copii şi femei de constituţie foarte slabă. [11] 6

Espediţie din centru şi locul de vêndare pentru ţéră şi străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/27, strada Vadász 34 colţul.

Nr. 588—1907 [297] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea nou înfiinţat de învăţător dela şcoala poporală confesională gr. or. română din Porumbacul-superior apusean, protopresbiteratul Avrigului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salarul anual de 600 coroane, şi anume din folosinţa unui pământ suma de 200 cor., din repartiţie 100 coroane, iar restul din ajutorul ce se va cere dela stat, cuartir şi lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post să şi subştearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr. or. în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvármegye), până la terminul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la sfânta biserică spre a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

Avrig, 24 Septemvrie 1907.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului, în conţelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Cândea
protopresbiter.

CASA

din strada Cisnădiei Nr. 28 este de vânzare sub condiţiuni favorabile. Capitalul de lipsă 20·000 cor. Deslușiri se dau în cofetăria **Stattin.**
[303] 2—3

Nr. 96—1907 of. par. [292] 3—3

Publicare de licitaţie.

Comitetul parohial din comuna bisericească gr. ort. *Ocolişul-mare*, protopresbiteratul Lupşa, dă în întreprindere edificarea bisericei din loc, pe calea licitaţiunei publice minuende, care se va ţinea în localul şcoalei din loc *Duminecă, în 11/24 Noemvrie 1907, la 1 (una) oară p. m.*

Preţul de strigare statorit în preliminariu: cor. 23,861·21.

Material brut: peatra, cărămida şi lemnul de brad şi stejariu le pune la dispoziţie comuna bisericească.

La licitaţie se admit măestrii de clădiri, cari depun vadiul de 10% în bani ori hârtii de valoare, şi declară în scris, că au cetit şi înţeles condiţiunile de licitaţie şi se supun lor. Oferte închise încă se pot înainta până la oarele 12 din ziua de licitaţie, adresate oficiului parohial. Se vor considera însă numai dacă conţin vadiul şi declaraţie despre cunoaşterea condiţiilor de licitare.

Comitetului îi stă în drept a concrede cu lucrarea pe oricare dintre licitanţi, fără a-şi motiva procedura.

Rezultatul licitaţiei întră în putere de drept numai după aprobarea lui prin Preaveneratul Consistor arhidiecezan.

Planul şi preliminarul de spese aprobat de Preaveneratul Conzistor arhidiecezan cu datul de 24 Februarie 1907, Nr. 1964 Epitr. precum şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din loc.

Ocolişul-mare, în 10 Septemvrie 1907.

Nestor Manciu
paroh gr. or., prezidentul com. parohial.

Andr. Muntean notarul comit. parohial. **Ioan Muntean** epitrop.

Văzut:

Vasile Gan
protopresbiter.

Avis domnilor învăţători!

Dela Librăria arhidiecezană se pot procură **Tabelele de intuiţiune Hölzel**, adecă cele patru anotimpuri şi casa ţărănească, trase pe pânză **6.60 cor.**, provăzute cu beţişoare sus şi jos à **8·60 cor.** Seria completă, trasă pe pânză cu beţişoare **43 cor.**, plus porto 92 fileri.

Redactor responzabil Teodor. V. Păcăţian. Editura şi tiparul tipografiei arhidiecezane.